

UNIVERZITET CRNE GORE
PRAVNI FAKULTET

81000 Podgorica U1. 13. jul, br. 2 tel. 020 481-144 telfax: 020 481-140 broj ž.r. 510-140-08 PIB 02016702 www.pravni.ueg.ac.me pravnofakultet@t-com.me

Broj: 07-1439/8
Podgorica, 28.12.2023.godine.

ODBOR ZA DOKTORSKE STUDIJE
Predsjednik
Prof.dr Boris Vukićević

Poštovani,

U prilogu Vam dostavljamo sljedeći materijal utvrđen na elektronskoj sjednici Vijeća Pravnog fakulteta UCG održanoj u periodu od 27. do 28. decembra 2023. godine:

1. Prijedlog Vijeća Pravnog fakulteta o prihvatanju Izvještaja Komisije o ocjeni prijave doktorske disertacije doktorantkinje Sanje Raković Đuretić pod naslovom „Razvoj koncepta nematerijalne štete u zakonodavstvu i sudskoj praksi Crne Gore“.

-Izvještaj Komisije o ocjeni prijave doktorske disertacije (Obrazac D1) doktorantkinje Sanje Raković Đuretić pod naslovom „Razvoj koncepta nematerijalne štete u zakonodavstvu i sudskoj praksi Crne Gore“.

S poštovanjem

Dekanka
Prof.dr Aneta Spaić

UNIVERZITET CRNE GORE
PRAVNI FAKULTET

81000 Podgorica U.I. 13. jul. br. 2 tel: 020 481-144 telefaks: 020 481-140 broj faks: 510-140-08 PIB 02016702 www.pravni.ucg.ac.me pravni@pravni.fakultet.org.me

Broj:07-1439/7
Podgorica, 28.12.2023.godine

Na osnovu člana 64 stav 2 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, a u skladu sa članom 35 Pravila doktorskih studija UCG, Vijeće Pravnog fakulteta je na elektronskoj sjednici održanoj od 27. do 28. decembra 2023. godine, za Odbor za doktorske studije utvrdilo p r i j e d l o g

O D L U K E

I

Usvaja se Izvještaj Komisije o ocjeni prijave doktorske disertacije doktorantkinje **Sanje Raković Đuretić** pod naslovom „**Razvoj koncepta nematerijalne štete u zakonodavstvu i sudskoj praksi Crne Gore**“.

II

Predlaže se Odboru za doktorske studije i Senatu Univerziteta Crne Gore da prihvati kao podobnu prijavu doktorske disertacije pod naslovom „Razvoj koncepta nematerijalne štete u zakonodavstvu i sudskoj praksi Crne Gore“, čime bi doktorantkinja Sanja Raković Đuretić stekla pravo da nastavi na izradi doktorske disertacije.

III

Izvještaj Komisije o ocjeni prijave doktorske disertacije iz tačke 1. ove Odluke, i Odluku Vijeća Pravnog fakulteta dostaviti na uvid Odboru za doktorske studije na dalju realizaciju.

O b r a z l o ž e n j e

Izvještaj Komisije o ocjeni prijave doktorske disertacije doktorantkinje Sanje Raković Đuretić pod naslovom „Razvoj koncepta nematerijalne štete u zakonodavstvu i sudskoj praksi Crne Gore“, br.07-1439/6 od 26.12.2023. godine, Vijeće Pravnog fakulteta je razmatralo na elektronskoj sjednici održanoj od 27. do 28. decembra 2023. godine i na isti dalo pozitivno mišljenje.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu.

Dostaviti:
-Odboru za doktorske studije
-a/a

Dekanka
Prof.dr Aneta Spaić

OCJENA PRIJAVE DOKTORSKE DISERTACIJE

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Sanja Raković Đuretić
Fakultet	Pravni fakultet UCG
Studijski program	Građanskopravni smjer
Broj indeksa	1/2022
Podaci o magistarskom radu	Pritvor u praksi crnogorskih sudova i Evropskog suda za ljudska prava, Univerzitet Mediteran, 2021. godina, srednja ocjena 10,00
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Razvoj koncepta nematerijalne štete u zakonodavstvu i sudskoj praksi Crne Gore
Na engleskom jeziku	Development of the concept of non-material damage in the legislation and case law of Montenegro
Datum prihvatanja teme i kandidata na sjednici Vijeća organizacione jedinice	20.10.2023. godine
Naučna oblast doktorske disertacije	Građansko pravo
Za navedenu oblast matični su sljedeći fakulteti	
Pravni fakultet UCG	
A. IZVJEŠTAJ SA JAVNE ODBRANEPOLAZNIH ISTRAŽIVANJA DOKTORSKE DISERTACIJE	
<p>Odbrana polaznih istraživanja doktorske disertacije kandidatkinje, mr Sanje Raković Đuretić, održana je dana 20. decembra 2023. godine, sa početkom u 9.30 časova, na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore, u Podgorici, pred Komisijom u sastavu: prof. dr Zoran Rašović, Pravni fakultet UCG (predsjednik Komisije), doc. dr Velibor Korać, Pravni fakultet UCG (mentor) i doc. dr Nikola Dožić, Pravni fakultet UCG (član).</p> <p>Predsjednik Komisije, prof. dr Zoran Rašović, upoznao je kandidatkinju i članove Komisije sa procedurom odbrane, te dao riječ kandidatkinji da usmenim izlaganjem predstavi rezultate dosadašnjeg rada i zaključke do kojih je došla u toku polaznih istraživanja.</p> <p>Shodno navedenom, kandidatkinja je u svom izlaganju obrazložila temu, predstavila rezultate polaznih istraživanja i izložila detaljan plan istraživanja koji se odnosi na ciljeve, hipoteze, metodologiju, očekivani naučni i praktični doprinos, kao i konsultovanu literaturu, te predstavila preliminarnu strukturu rada, uz kratak teorijski pregled rada po poglavljima. Nakon završetka izlaganja kandidatkinje, članovi Komisije su iznijeli svoja zapažanja i sugestije, poslije čega je uslijedila diskusija članova Komisije sa kandidatkinjom.</p> <p>U konačnom, Komisija je, uzimajući u obzir kvalitet sprovedenih polaznih istraživanja i odbrane, jednoglasno donijela odluku da je kandidatkinja uspješno odbranila sprovedena polazna istraživanja.</p> <p>Odbrana polaznih istraživanja završena je istog dana u 10:15 časova.</p>	

B. OCJENA PRIJAVE DOKTORSKE DISERTACIJE

B1. Obrazloženje teme

Sporovi koji se tiču naknade štete, a posebno naknade štete koja nastaje povredom prava ličnosti, zbog svoje brojnosti i značaja, predmet su posebnog interesovanja pravne nauke, ali i javnosti uopšte, što predmetnu tematiku čini veoma aktuelnom u pogledu naučno-istraživačke djelatnosti. Stoga je od nesumnjive važnosti pratiti dinamiku razvoja domaćeg legislativnog okvira i sudske prakse u ovoj oblasti i njihovu usklađenost sa međunarodnim standardima i pravnim sistemima razvijenih zemalja, a u cilju implementacije onih najboljih rješenja i prakse koji karakterišu otvorena, moderna, demokratska i društva sa visokim stepenom pravne kulture, u kojima su prava ličnosti svakog pojedinca od krucijalne važnosti za napredak cijelog kolektiviteta.

Kada je u pitanju aktuelni nacionalni pravni okvir, izmjenama crnogorskog Zakona o obligacionim odnosima koje su stupile na snagu 2017. godine značajno je promijenjen koncept nematerijalne štete uspostavljen Zakonom o obligacionim odnosima iz 1978. godine ("Službeni list SFR", br. 29/78, 39/85 i 57/89 i "Službeni list SR", br. 31/93), ali i Zakonom o obligacionim odnosima iz 2008. godine. Predmetnim izmjenama je definitivno prihvaćen objektivni koncept nematerijalne štete, budući da je ista sada definisana kao "povreda prava ličnosti", za razliku od, prije svega, ZOO iz 1978. godine, u okviru kojeg je institut nematerijalne štete podrazumijevao "nanošenje drugome fizičkog ili psihičkog bola ili straha", kao rezultat prihvatanja subjektivne teorije, odnosno subjektivno-objektivne koncepcije kada je u pitanju ZOO iz 2008. godine u okviru kojeg je nematerijalna šteta bila definisana kao "nanošenje drugome fizičkog ili psihičkog bola ili straha, kao i povreda prava ličnosti i ugleda pravnog lica". Dakle, distinkcija između označenih koncepcija ogleda se u činjenici što se, shodno, subjektivnom kriterijumu, štetom ne smatra sama povreda prava ličnosti kao što je to slučaj u objektivnoj koncepciji, već ono što predstavlja posljedicu te povrede, odnosno fizički ili psihički bol i strah. Imajući u vidu prirodu navedenih izmjena, jasno je da je naš zakonodavac išao u pravcu potpune objektivizacije pojma nematerijalne štete, a što je u skladu sa savremenim tendencijama u oblasti građanskog prava. Ovo stoga što se katalog prava ličnosti, a koja se u konkretnom slučaju štite normama građanskog prava, konstantno širi, posebno imajući u vidu da moderni uslovi života, te tehničko-tehnološki napredak koji odlikuje savremeno društvo, na svojevrsan način uvećavaju rizik od nastanka štete na ličnim dobrima pojedinca.

Do donošenja Zakona o obligacionim odnosima iz 1978. godine, sudska praksa je, u odsustvu važećih zakonskih normi kojima se reguliše neimovinska šteta, priznavala tužbene zahtjeve koji su se odnosili na zahtijevanje naknade za pretrpljenu štetu nastalu povredom ličnih dobara pojedinca. Upravo je koncept koji je postavljen ZOO iz 1978. godine, u Crnoj Gori primjenjivan do 2008. godine, kada je, kako je prethodno navedeno, došlo do reforme normativnog okvira koji reguliše obligacione-pravne odnose, prihvatanjem subjektivno-objektivnog koncepta nematerijalne štete. Ipak, i ovakvo rješenje, budući da nije bilo dovoljno konzistentno, nije omogućavalo punu efikasnost u pogledu građanskopravne zaštite prava ličnosti, pri čemu se i sudska praksa nije na najbolji način prilagođavala, odnosno pratila dinamiku predmetnih izmjena i ciljeva koje su te promjene imale. Iz navedenih razloga, izmjenama zakona iz 2017. godine, a kako je to naprijed pojašnjeno, u potpunosti je izvršena objektivizacija pojma nematerijalne štete na način što ista sada podrazumijeva povredu prava ličnosti.

Međutim, treba imati u vidu da, iako su fizički i psihički bol i strah, prihvatanjem objektivne koncepcije izgubili status i značaj konstitutivnih elemenata pojma nematerijalne štete, a kakav su imali shodno subjektivnoj teoriji, isti se svakako uzimaju u obzir prilikom određivanja visine pravične naknade u slučaju povrede određenog ličnog dobra. S tim u vezi, značajan aspekt predmetne disertacije odnosiće se i na pitanje odmjerenosti pravične novčane naknade koja se dosuđuje u slučaju povrede prava ličnosti, a posebno njene pravne prirode i funkcije. Takođe, analiziraće se i uticaj promjene zakonskog koncepta na pitanje ekonomičnosti, odnosno troškova postupka, ali i na položaj oštećenog lica u postupku, a u vezi sa sprovođenjem određenih dokaznih radnji poput vještačenja.

Upravo sve navedeno, ukazalo je na potrebu detaljnog sagledavanja predmetne tematike, prije svega sa ciljem da se ukaže ne samo na neophodnost mijenjanja i prilagođavanja važećeg pravnog okvira savremenim potrebama i zahtjevima, već i na koji način se te promjene vrše i kakav uticaj imaju na sudsku praksu u pogledu dosuđivanja novčane naknade nematerijalne štete.

B2. Cilj i hipoteze

Upravo se u savremenim društvenim prilikama, u kojima su lična prava pojedinca na najrazličitije načine u fokusu svakodnevnih dešavanja, posebno aktuelnim čini pitanje naknade nematerijalne štete koja se vezuje za povredu prava ličnosti. Činjenica je da je ovo pitanje posebno dobilo na značaju upravo sa razvojem percepcije o značaju ličnih prava pojedinca, a što je za posljedicu imalo to da je interesovanje za proučavanje navedenog instituta zapravo produkt modernijih tendencija u razvoju pravne nauke i prakse, posebno ako se uzme u obzir to da je rimsko pravo pod štetom podrazumijevalo samo onu koja je nastajala na imovini, te da je intezivan razvoj koncepta prava ličnosti uslijedio tokom druge polovine dvadesetog vijeka, a nakon dešavanja koja su tokom dva svjetska rata obilježila međunarodne društvene tokove.

Stoga je ključni cilj ove disertacije da se, sa aspekta instituta nematerijalne štete, ukaže na značaj prilagodavanja nacionalnog legislativnog okvira i sudske prakse savremenim tokovima i potrebama društva, kako bi se omogućila puna zaštita pojedinca kroz ovaj vid građanskopravne zaštite ličnih prava.

Iz navedenog proizilaze i sljedeći ciljevi, naučnog i pragmatičnog tipa, koji će se postići kroz izradu disertacije, a odnose se na:

- prikazivanje razvojnog puta koncepta nematerijalne štete, odnosno učenja o pravima ličnosti, te s tim u vezi novčane naknade nematerijalne štete;
- pregled važećeg nacionalnog i relevantnog međunarodnog okvira u vezi sa predmetnom problematikom;
- analizu domaće sudske prakse, sa fokusom na ispitivanje procesa prilagodavanja izmjenama koncepta nematerijalne štete;
- ukazivanje na izazove i pravce u kojima je moguće unaprijediti domaća zakonska rješenja i praksu.

Shodno navedenom, osnovna (glavna) hipoteza glasi:

- Objektivna koncepcija instituta nematerijalne štete, koja je prihvaćena u Zakonu o obligacionim odnosima iz 2017. godine, dovodi do efikasnije zaštite prava ličnosti i potpunog ostvarivanja funkcija novčane naknade nematerijalne štete.

Sporedne (propratne) hipoteze:

- Koncepcijska promjena kojom se nematerijalna šteta određuje kao povreda prava ličnosti bila je neophodna kako bi se ispratile savremene tendencije u oblasti odštetnog prava.

- Izmijenjeni zakonski koncept nematerijalne štete uticao je na promjenu sudske prakse u ovoj oblasti u vidu smanjenja troškova postupka i eliminisanja sekundarne stigmatizacije lica čije je pravo ličnosti povrijeđeno.

B3. Metode i plan istraživanja

U predmetnoj disertaciji biće primjenjeno više naučnih metoda koje se koriste prilikom istraživačkog rada, a u cilju sagledavanje predmetne problematike *de lege lata* i *de lege ferenda*.

Prije svega, korišćenjem istorijskog metoda daće se prikaz razvoja instituta nematerijalne štete, odnosno pravne zaštite neimovinskih dobara, budući da predmet ove zaštite na samom početku nije bila ličnost oštećenog, već kažnjavanje štetnika, što ukazuje da su pravila o naknadi neimovinske štete prešla dug istorijsko-pravni put do moderno uobličeniog shvatanja o nematerijalnoj šteti. Samim tim, ovom metodom će se obraditi i istorijska pozadina društvenih odnosa koji su značajno uticali na oblikovanje ključnih pojmova na koje se odnosi predmetna disertacija.

Putem deskriptivnog metoda biće opisani i definisani ključni pojmovi i pojave u pogledu predmetne problematike, posebno imajući u vidu pojačanu zainteresovanost javnosti za zaštitu ličnih dobara pojedinca koja su posebno izložena riziku koji sa sobom nosi aktuelni trenutak ljudskog razvoja, ali i činjenicu da je sam pojam nematerijalne štete podložan različitoj percepciji u zavisnosti od karakteristika određenog društvenog i pravnog sistema. Stoga je u bliskoj vezi sa navedenim i sociološki metod putem kojeg će se ukazati na društvenu funkciju pravila o naknadi štete i njihovom doprinosu ostvarenju konkretnih društvenih interesa.

Korišćenjem normativno-dogmatskog metoda daće se prikaz pravnih normi kojima je regulisano pitanje nematerijalne štete i njene naknade, te putem njihovog tumačenja, u prvom redu jezičkog i ciljnog, utvrditi pravno i stvarno značenje ovih normi, odnosno koliki je uticaj promjena zakonskog koncepta nematerijalne

štete, a samim tim i njenog terminološkog određenja, imala prije svega na praksu sudova koji dosuđuju naknadu nematerijalne štete.

Budući da će predmet naučno-istraživačkog rada biti kako domaći, tako i međunarodni pravni okvir kojim se reguliše navedena problematika, to se na normativno-dogmatski nadovezuje i komparativni metod putem kojeg će se izvršiti uporednopravni pregled relevantnih zakonskih rješenja i sudske prakse u drugim pravnim sistemima, ali i tzv. mekog prava kao bitnog instrumenta u procesu harmonizacije najrazličitijih pravila na evropskom pravnom prostoru. Na ovaj način ukazaće se na ono što su zajednički imenitelji, ali i korišteni diferencijacije različitih modela uređenja instituta nematerijalne štete.

Predmetna problematika pored teorijske, ima posebno izraženu praktičnu vrijednost koja se ogleda u činjenici da o pojedinačnim zahtjevima za odmjerenje pravične novčane naknade nematerijalne štete odlučuju sudovi koji kroz svoju praksu značajno utiču na polje primjene ovog instituta, naročito imajući u vidu brojnost parničnih postupaka koji za predmet imaju novčanu naknadu nematerijalne štete. Ovo posebno zato što nematerijalna šteta shvaćena kao povreda prava ličnosti predstavlja jedan otvoren sistem i pojam koji ima širok spektar potencijalnih značenja. Stoga će, pored prethodno navedenih, biti korišćeni i metodi studije slučaja, odnosno kvantitativne i kvalitativne analize sudske prakse, sa akcentom na sudsku praksu domaćih sudova, te povezanu praksu Evropskog suda za ljudska prava.

Osim navedenih pojedinačnih metoda, prilikom izrade disertacije biće primijenjeni i drugi pomoćni naučni metodi, svojstveni društvenim, odnosno pravnim naukama, a sve u skladu sa zahtjevima koje podrazumijeva predmetna tematika, kao i sa prethodno datom strukturom istraživanja. Cilj koji se želi postići korišćenjem navedenih metoda jeste upravo prikaz razvojnog puta konceptijskog uređenja nematerijalne štete i njene naknade, te aktuelnog zakonskog uređenja ovog instituta i s tim u vezi stanja u sudskoj praksi, uz ukazivanje na potencijalne pravce unapređenja postojećeg koncepta. Shodno tome, materijali, odnosno izvori na koje će se oslanjati predmetna disertacija biće Ustav Crne Gore i Zakon o obligacionim odnosima, kao i drugi povezani akti i sudska praksa crnogorskih sudova, kao i relevantna međunarodna akta i dokumenti, te najznačajniji radovi domaćih i inostranih autora u vezi sa tematikom disertacije.

Kada je u pitanju sama struktura disertacije, ista će biti podijeljena na više cjelina i podcjelina, i to na sljedeći način:

U uvodnom dijelu rada ukazaće se na motive i razloge koji su podstakli na bavljenje predmetnom problematikom, pravce naučnog istraživanja i planirani metodološki pristup, te s tim u vezi ukazivanje na ono što su ciljevi i hipoteza naučnog istraživanja, pri čemu će nakon toga uslijediti poglavlja shodno rasporedu koji slijedi u nastavku.

Prvo poglavlje rada odnosiće se na pregled ključnih pojmova koji proizilaze iz samog naziva disertacije. Prije svega, poći se od osnovnih termina na koje se odnosi odštetno pravo, odnosno od pojma štete i njenog prouzrokovanja, te na evoluciju modela odgovornosti za štetu, nakon kojeg teorijsko-pojmovnog određenja će uslijediti cjelina koja će biti posvećena najvažnijim teorijama u pogledu osnovanosti, odnosno opravdanosti dosuđivanja novčane naknade nematerijalne štete, te njihovom značaju i prihvaćenosti u domaćoj pravnoj teoriji i sudskoj praksi.

U fokusu drugog poglavlja biće dvije cjeline, pri čemu će se, u okviru prve cjeline, prikazati najraniji vidovi zaštite ličnosti i načini naknade prouzrokovane štete, uzimajući u obzir da se u prošlosti neimovinskoj sferi ljudskog života zapravo i nije pridavao poseban značaj, preko prvih modernih građanskih kodifikacija kojima se definitivno priznaju lična prava kao građanska subjektivna prava i na taj način postavljaju temelji za građanskopravnu zaštitu, kao oblik privatnopravne zaštite pojedinca (pored postojeće javnopravne zaštite prava ličnosti koja se primarno ogleda u normama krivičnog prava), a kroz sistem odgovornosti za pričinjenu štetu. Takođe, prikazaće se aktuelna legislativna rješenja u okviru različitih pravnih sistema kojima se uređuje institut naknade nematerijalne štete, pa imajući u vidu da je način regulisanja ovog pitanja uslovljen posebnosću svakog pojedinog pravnog sistema, to će se u radu ukazati na ona uporednopravna rješenja koja se čine posebno interesantnim i značajnim, vodeći pritom računa o specifičnostima evropskog kontinentalnog i anglosaksonskog pravnog sistema.

Treće poglavlje disertacije imaće za predmet važeći međunarodnopravni okvir, u okviru kojeg će se dati prikaz relevantnih odredbi Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, odnosno prakse Evropskog suda za ljudska prava koji kao sudska institucija Savjeta Evrope obezbjeđuje poštovanje obaveza iz Konvencije i njenih protokola. U tom pravcu, ukazaće se i na Principe evropskog odštetnog prava

(Principles of European Tort Law) koji predstavljaju važan korak ka harmonizaciji prava država Evropske unije (Crna Gora trenutno ima status kandidata za pridruživanje Evropskoj uniji), budući da usaglašavanje zakonodavstava država unije po pitanju nematerijalne štete predstavlja naročit izazov, imajući u vidu, kako je to i prethodno napomenuto, specifičnosti pojedinih pravnih sistema, koje nastaju kao posljedice uticaja socijalnih, ekonomskih, kulturnih i drugih faktora.

Četvrto poglavlje, kao centralni dio disertacije, odnosiće se na analizu evolucijskog toka izmjena normi kojima se reguliše pitanje naknade nematerijalne štete, odnosno obradu važećeg ustavnopravnog i zakonodavnog okvira. S tim u vezi, ukazaće se na ključne pravce razvoja prije svega sudske prakse, ali i pravne teorije, prije usvajanja Zakona o obligacionim odnosima iz 1978. godine, budući da je upravo kroz praksu jugoslovenskih sudova nakon II svjetskog rata trasiran put do zakonskog uobličavanja instituta naknade nematerijalne štete. Nakon toga, ukazaće se na relevantne odredbe crnogorskog Zakona o obligacionim odnosima iz 2008. godine i njegove izmjene iz 2017. godine, a kojim izmjenama je značajno transformisano dotadašnje konceptijsko shvatanje pojma nematerijalne štete, pri čemu će posebno biti analizirana opravdanost transformacije pojma nematerijalne štete iz kojeg su uklonjeni "subjektivni" elementi (fizički i psihički bol i strah). Shodno tome, daće se prikaz ključnih novina u vezi sa predmetnim izmjenama, imajući prije svega u vidu činjenicu da se na ovaj način po prvi put govori ne samo o pravima ličnosti fizičkih lica, već i o pravima ličnosti pravnih lica, te shodno tome uvodi i mogućnost priznavanja prava na novčanu naknadu nematerijalne štete i pravnim licima. Takođe, problematizovaće se i pitanje postavljenog koncepta novčane naknade i načina njenog odmjeravanja, zatim naknade buduće štete, novčane naknade u slučaju smrti ili teškog invaliditeta, aspekti nasljedivosti i zastarjelosti prava na potraživanje novčane naknade, kao i pitanje naknade nematerijalne štete proistekle iz ugovornog odnosa. Dakle, fokus analize biće konceptijski izmijenjen pojam nematerijalne štete, postavljen, između ostalog, članom 207 i srodnim članovima Zakona o obligacionim odnosima, te normama Ustava Crne Gore, kao opštim pravnim okvirom kojim se jemči nepovredivost, prije svega fizičkog i psihičkog integriteta čovjeka, kao i drugih ličnih prava, te s tim u vezi koncept pravične novčane naknade koja za cilj ima pružanje pune satisfakcije pojedincu čija su prava povrijeđena.

Predmet analize petog poglavlja biće sudska praksa crnogorskih sudova, odnosno izabrani, pravosnažno okončani predmeti u vezi sa predmetnom problematikom. Imajući u vidu da se satisfakcija u vezi sa zaštitom prava ličnosti potražuje i ostvaruje u sudskom postupku, to će se upravo kroz sadržinu navedenog poglavlja ukazati na aktuelnu praksu sudova, posebno u dijelu koji se odnosi na odmjeravanje pravične novčane naknade nematerijalne štete, te pokazati kako su i u kojem obimu izmjene zakonskog okvira uticale na mijenjanje prakse. Ovo posebno imajući u vidu sadržinu sudskih odluka u situaciji kada su subjektivni elementi (bol i strah), kao raniji noseći elementi pojma nematerijalne štete, izostavljeni pomenutim izmjenama. Takođe, cilj je da se predmetnom analizom identifikuju izazovi sa kojima se susrijeću sudije, odnosno učesnici u parnicama u vezi sa novčanom naknadom nematerijalne štete.

U okviru završnog dijela rada, biće predstavljeni rezultati istraživanja, te će se nakon sublimacije istih dati i zaključna razmatranja kojima će se izvršiti presjek i analiza stanja postojećeg pravnog okvira, te dati smjernice u pogledu stvaranja adekvatnog pravnog okvira koji će odlikovati pravna sigurnost i konzistentna sudska praksa.

B4. Naučni doprinos

Učestalost sporova koji se tiču naknade nematerijalne štete čini predmetnu tematiku aktuelnom za proučavanje iz više teorijskih i praktičnih razloga, posebno pri činjenici da je u međuvremenu, odnosno zakonskim izmjenama iz 2017. godine, došlo do promjene koncepcije nematerijalne štete koja je sada poistovjećena sa povredom prava ličnosti, dok je novčana naknada ovakve štete postala značajno pravno sredstvo kojima se štite lična dobra pojedinca.

Upravo se naučni doprinos predmetne disertacije ogleda u tome što će se kroz prethodno izloženu strukturu rada i postavljenu hipotezu ukazati na uzroke i posljedice predmetnih izmjena, posebno sa aspekta efikasnosti zaštite prava ličnosti. Ovo i radi toga što dometi ove problematike u crnogorskoj pravnoj teoriji još uvijek nijesu dovoljno istraženi, a što donekle opravdava činjenica da je u pitanju relativno nov konceptijski model. Dakle, u teorijskom pogledu, predmetno istraživanje će za rezultat imati temeljnu i opsežnu analizu razvojnog puta instituta nematerijalne štete, sa akcentom na važeće zakonsko rješenje i njegovu usklađenost sa onim što su savremene tendencije u ovoj oblasti. Na ovaj način će se ukazati na to u

kojoj mjeri naše zakonodavstvo prati zahtjeve koje postavlja aktuelni društveni trenutak, budući da se u evropskom pravnom prostoru uočavaju težnje kojima se teži usklađivanju pravnih pravila u vezi sa naknadom nematerijalne štete kako bi se stvorili uslovi za ujednačenu zaštitu ličnih prava.

S tim u vezi, istraživanje će imati i posebno naglašenu praktičnu dimenziju, budući da će se prije svega ukazati na dinamiku kojom su predmetne zakonske izmjene prihvaćene od strane crnogorskih sudova, odnosno sudija koji relevantne zakonske odredbe primjenjuju na pojedinačne slučajeve i tako, pored zakonodavca i pravne teorije, daju novu dimenziju pojmu nematerijalne štete, a što ovu disertaciju čini prvom takve vrste u navedenoj oblasti. Shodno tome, predmetno istraživanje će nastojati da riješi brojne dileme koje se javljaju u ovom domenu, posebno sa ciljem jasnijeg određivanja funkcija novčane naknade nematerijalne štete, ali i kriterijuma za njeno odmjerenje, budući da ujednačena sudska praksa garantuje puno ostvarenje načela pravne sigurnosti. Dakle, praktičan doprinos istraživanja će se ogledati u datim smjernicama i prijedlozima kojima bi se doprinijelo nadgradnji postojećeg pravnog okvira i sudske prakse u predmetnoj oblasti, a što ovo istraživanje čini inovativnim i u navedenom pogledu.

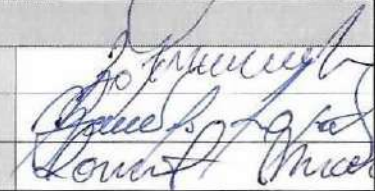

Iako je fokus predmetne disertacije primarno stručna tematika, ista može poslužiti i generalnom podizanju svijesti javnosti o vrlo važnom aspektu zaštite prava ličnosti, odnosno o građanskopravnoj reakciji na povredu prava ličnosti, prije svega kroz novčanu naknadu nematerijalne štete, na koji način se iskazuje posebna vrsta senzibiliteta u pogledu važnosti zaštite ličnih, odnosno neimovinskih dobara svakog pojedinca.

B5. Finansijska i organizaciona izvodljivost istraživanja

Predmetno istraživanje je finansijski izvodljivo budući da je isto u skladu sa finansijskim kapacitetima kandidatkinje koja je samofinansirajući student.

Takođe, istraživanje je adekvatno isplanirano i sa aspekta organizacione izvodljivosti i prikupljanja podataka u cilju izrade doktorske disertacije, s čim u vezi je od značaja i činjenica da je kandidatkinja, a imajući u vidu prirodu predmetne problematike, zaposlena kao sudska savjetnica.

Osim toga, istraživanje je koncipirano tako da ga je objektivno moguće sprovesti u skladu sa predviđenim vremenskim okvirom.

Mišljenje i prijedlog komisije		
<p>Pošto se Komisija upoznala sa tekstom polaznih istraživanja i saslušala odbranu doktorandkinje, jedinstvena je u mišljenju da je tema disertabilna i da rezultati, kao i konsultovana literature, u ovoj fazi rada uvjeravaju da će ova disertacija pružiti značajan naučni doprinos postojećoj pravnoj teoriji u oblasti odštetnog prava.</p> <p>Komisija smatra da polazna istraživanja doktorske disertacije mr Sanje Raković Đuretić, pod naslovom "Razvoj koncepta nematerijalne štete u zakonodavstvu i sudskoj praksi Crne Gore", predstavljaju originalan i vrijedan naučno-istraživački projekat.</p> <p>Kandidatkinja je zadovoljila sve neophodne kriterijume i uspješno odbranila polazna istraživanja.</p> <p>Predloženi sadržaj, metode i dinamika istraživanja su kvalitetni, adekvatni i izvodljivi i Komisija jednoglasno predlaže Vijeću Pravnog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da prihvate pozitivan izvještaj Komisije i odobre dalju izradu doktorske disertacije.</p>		
Prijedlog izmjene naslova		
/		
Prijedlog promjene mentora i/ili imenovanje drugog mentora		
/		
Planirana odbrana doktorske disertacije		
Ljetnji semestar 2025. godine		
Izdvojeno mišljenje		
/		
Napomena		
/		
ZAKLJUČAK		
Predložena tema po svom sadržaju odgovara nivou doktorskih studija.	DA	NE
Tema je originalan naučno-istraživački rad koji odgovara međunarodnim kriterijumima kvaliteta disertacije.	DA	NE
Kandidat može na osnovu sopstvenog akademskog kvaliteta i stečenog znanja da uz adekvatno mentorsko vođenje realizuje postavljeni cilj i dokaže hipoteze.	DA	NE
Komisija za ocjenu prijave doktorske disertacije		
Prof. dr Zoran Rašović, Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore		
Doc. dr Velibor Korać, Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore		
Doc. dr Nikola Dožić, Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore		
U Podgorici, 25.12.2023. god.		DEKAN

PRILOG

PITANJA KOMISIJE ZA OCJENU PRIJAVE DOKTORSKE DISERTACIJE	
Prof. dr Zoran Rašović	1. Koja je glavna izmjena rješenja u Zakonu o obligacionim odnosima Crne Gore (izmjene 2017. godine)? 2. Pravna lica i povreda prava ličnosti?
Doc. dr Velibor Korać	1. Da li promijenjena koncepcija nematerijalne štete ima više opravdanja kod situacija tzv. neželjenog života ili neželjenog rođenja? 2. Da li ćete razmatrati objektivnu koncepciju nematerijalne štete
Doc. dr Nikola Dožić	1. Da li ćete posmatrati podzakonske propise koji predviđaju limite za utvrđivanje naknade nematerijalne štete u oblasti štete nastale kao posljedica saobraćajne nezgode?
PITANJA PUBLIKE DATA U PISANOJ FORMI	
(Ime i prezime)	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
(Ime i prezime)	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
(Ime i prezime)	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
ZNAČAJNI KOMENTARI	
<input type="text"/> <input type="text"/>	